

Hur erbjuder skolhuvudmän fysisk aktivitet under skoldagen?

Sammanfattning

En enkät om skolhuvudmäns arbete med att erbjuda daglig fysisk aktivitet sändes i juni 2018 till alla kommunala huvudmän, Sameskolstyrelsen, Specialpedagogiska Skolmyndigheten (SPSM) och 32 enskilda huvudmän. Frågorna handlade om förekomst av mål och riktlinjer, andra sätt huvudmän arbetar för att uppmuntra fysisk aktivitet och om det gjorts någon uppföljning av hur skolenheterna arbetar med daglig fysisk aktivitet. Svar inkom från 246 av totalt 324 huvudmän i urvalet. Svarsfrekvensen uppgår därmed till 76 procent.

Totalt 74 procent av respondenterna för kommunala och enskilda huvudmän arbetar med mål, riktlinjer eller på något annat sätt för att uppmuntra till daglig fysisk aktivitet på sina skolenheter. När det gällde specifikt mål eller riktlinjer förekom det hos 24 procent av de svarande.

Det finns skillnader i hur, och till vilken grad, huvudmännen arbetar med frågan. Vissa huvudmän uppger att de har initierat konkreta aktiviteter som exempelvis schemalagd pulsträning som skolenheternas elever deltar i. Andra huvudmän har tagit initiativ till nätverk för att skolenheterna ska kunna sprida tips eller idéer till varandra, och tillhandahåller en infrastruktur för att idéutbytet ska kunna fungera. Många huvudmän uppger att de vet att deras skolenheter på olika sätt arbetar med fysisk aktivitet, men att detta framförallt sker på initiativ av skolenheterna själva.

Av de svarande respondenterna har 38 procent gjort någon typ av uppföljning av hur deras verksamheter arbetar med daglig fysisk aktivitet. Många skolhuvudmän får in information om hur skolorna arbetar via det systematiska kvalitetsarbetet och en del kommunala huvudmän har regelbunden redovisning för kommunens skolnämnd eller motsvarande.

När det gäller Specialpedagogiska Skolmyndigheten (SPSM) och Sameskolstyrelsen saknar båda huvudmännen riktlinjer och de har heller inte gjort någon uppföljning kring hur arbetet med daglig fysisk aktivitet bedrivs.

Bakgrund

I skolans uppdrag ingår att skolan ska sträva efter att erbjuda alla elever daglig fysisk aktivitet inom ramen för hela skoldagen. En enkät som handlade om skolhuvudmännens arbete med detta uppdrag sändes i juni 2018 till alla kommunala huvudmän, Sameskolstyrelsen, Specialpedagogiska Skolmyndigheten (SPSM) och 32 enskilda huvudmän. Mer specifikt berörde frågorna eventuell förekomst av mål och riktlinjer, eventuella andra sätt huvudmannen arbetar för att uppmuntra fysisk aktivitet, utöver ämnet idrott och hälsa, samt om huvudmannen följt upp hur skolenheterna arbetar med daglig fysisk aktivitet.

Svar inkom från 246 av totalt 324 huvudmän i urvalet. Svarsfrekvensen uppgår därmed till 76 procent. Svar inkom från 226 kommunala huvudmän, 18 enskilda huvudmän samt från Sameskolstyrelsen och SPSM. Från Göteborgs Stad inkom 10 svar eftersom ansvaret har varit delegerat till stadsdelarna. Dessa 10 respondenter har lämnat olika svar och har hanterats som 10 oberoende respondenter i den följande redovisningen.

Urvalet av enskilda huvudmän bestod av huvudmän som läsåret 2017/18 hade fler än 2 skolenheter eller minst 2 skolenheter med totalt över 500 elever i grundskolan. Internationella skolenheter var exkluderade från urvalet.

Av de svarande huvudmännen (exklusive Sameskolstyrelsen och SPSM) hade alla grundskolor med årskurserna 7–9, och nästan alla hade även de övriga årskurserna i grundskolan, förskoleklass samt fritidsverksamhet. När det gäller grundsärskolan var det totalt 202 huvudmän, 83 procent av respondenterna, som hade skolformen inom sin verksamhet. För förskoleklass och grundskolan gemensamt täcks totalt 71 procent av eleverna in av de svarande huvudmännen.¹

De 253 respondenterna från kommuner och enskilda huvudmän har sina svar återgivna i texten och tabellerna nedan, medan svaren från SPSM och Sameskolstyrelsen redovisas separat.

Huvudmännens arbete för att erbjuda alla elever daglig fysisk aktivitet

För att ta reda på hur skolhuvudmän erbjuder daglig fysisk aktivitet under skoldagen ställdes frågor om förekomst av egna framtagna mål eller riktlinjer på området eller om huvudmännen arbetar på andra sätt för att uppmuntra till fysisk aktivitet.

Ungefär tre av fyra respondenter uppgav att de inte har tagit fram mål eller riktlinjer om daglig fysisk aktivitet. Drygt 1 av 10 har mål eller riktlinjer som gäller alla skolenheter och ungefär 1 av 8 har sådana för några av sina skolenheter.

¹ 827 646 elever gick hösten 2017 i förskoleklass eller grundskola i en skolenhet vars huvudman besvarade denna enkät, av totalt 1 168 449 elever i dessa två skolformer. För tabeller över huvudmännens och respondenternas verksamheter, se bilaga.

Tabell 1. Har ni som huvudman tagit fram mål eller riktlinjer om daglig fysisk aktivitet för era skolenheter, utöver ämnet idrott och hälsa?

	Antal	Procent	Procent av svarande
Ja, för alla skolenheter	28	11	11
Ja, för några skolenheter	33	13	13
Nej	189	75	76
Totalt	250	99	100
Ej svar	3	1	
Totalt	253	100	

De respondenter som uppgav att de inte har utarbetat mål eller riktlinjer, det vill säga 189 stycken, fick en fråga om huvudmannen arbetar på andra sätt för att uppmuntra till daglig fysisk aktivitet. Av dessa respondenter svarade 126 stycken, 67 procent, att de arbetar på andra sätt för att uppmuntra till rörelse. Därmed arbetar totalt 187 stycken, 74 procent, av de svarande respondenterna med mål, riktlinjer eller på något annat sätt för att uppmuntra till daglig fysisk aktivitet.

Tabell 2. Arbetar ni som huvudman på andra sätt för att uppmuntra eleverna till fysisk aktivitet, utöver ämnet idrott och hälsa?

	Antal	Procent	Procent av svarande
Nej	61	32	33
Ja	126	67	67
Totalt	187	99	100
Ej svar	2	1	
Totalt	189	100	

Sammanställning av öppna svar

164 respondenter valde att beskriva sätt de arbetar på för att uppmuntra eleverna till fysisk aktivitet, utöver ämnet idrott och hälsa. Vanligt är att huvudmännen startar olika projekt, organiserar upp rastaktiviteter som leds av personal och att de

arrangerar pulshöjande aktiviteter. Annat som förekommer hos minst 10 av de svarande är att huvudmännen anordnar utbildande aktiviteter om fysisk aktivitet för personalen, samarbetar med idrottsföreningar eller har schemalagt extra idrott och hälsa.

Andra insatser som omnämns är utrustning för att stimulera till rörelse i inne- och utemiljö, utomhuspedagogik, friluftsdagar, insatser via skolhälsovården, mikropauser, olika profiler som skolorna har inriktade mot rörelse, att idrottslärare utses till förstelärare, skolidrottsföreningar, morgongymnastik, satsningar på idrottsanläggningar och parkour samt lunchdisco.

Mål eller riktlinjer om daglig fysisk aktivitet inom olika verksamheter

De respondenter som svarade att de har mål eller riktlinjer, 61 stycken, fick specificera vilka verksamheter som dessa avser. Mål eller riktlinjer är oftast avsedda för grundskolan och vanligaste förekomsten är för årskurserna 4–6. De följande frågorna om innehåll i mål och riktlinjer för olika verksamheter har enbart ställts till de respondenter har angett att de har mål eller riktlinjer för respektive verksamhet, vilket innebär att antalet respondenter är begränsat.

Tabell 3. Har ni som huvudman tagit fram mål eller riktlinjer om daglig fysisk aktivitet i nedanstående verksamheter, utöver ämnet idrott och hälsa? Totalt 61 respondenter.

	Ja		Totalt antal respondenter med verksamheten som har fått frågan
	Antal	Procent	
Förskoleklass	33	54	61
Grundskolan åk 1–3	39	64	61
Grundskolan åk 4–6	42	69	61
Grundskolan åk 7–9	37	61	61
Grundsärskolan åk 1–3	12	26	46
Grundsärskolan åk 4–6	12	24	50
Grundsärskolan åk 7–9	12	25	49
Fritidshem	24	39	61

Kommentar till frågan om huvudmannen tagit fram mål eller riktlinjer om daglig fysisk aktivitet för sina olika verksamheter

32 respondenter lämnade kommentarer. En tredjedel uppgav att de inte har någon övergripande strategi utan anger att det är delegerat till skolenheterna. Hos några huvudmän finns strategier som enbart riktar sig mot årskurserna 7–9. Några skriver om rastaktiviteter, pulsträning och kompetensutveckling för pedagoger.

Aktiviteter i mål och riktlinjer för förskoleklass

I förskoleklass har 28 av 33 respondenter svarat de har aktiviteter som ska bidra till ökad fysisk aktivitet på raster. Andra vanliga inslag som drygt 20 respondenter uppgav var att fysisk aktivitet integreras som en del av annan undervisning än idrott och hälsa, aktiviteter som främjar rörelse på fritidshem och kortvarig fysisk aktivitet i klassrummet i samband med undervisning.

14 respondenter uppgav att fysisk aktivitet är specifikt inlagt i schemat utanför ämnet idrott och hälsa och 9 svarade att de har aktiviteter som ska bidra till att eleverna rör på sig på sin väg till eller från skolan.

Aktiviteter i mål och riktlinjer för grundskolan

I grundskolan var det vanligast i alla årskurser med aktiviteter som ska bidra till ökad fysisk aktivitet på raster. Att fysisk aktivitet integreras som en del av annan undervisning än idrott och hälsa var näst vanligast inom de framarbetade målen eller riktlinjerna i årskurserna 1–6, följt av kortvarig fysisk aktivitet i klassrummet i samband med undervisning. För årskurserna 7–9 var det något vanligare att fysisk aktivitet var specifikt inlagt i schemat utanför ämnet idrott och hälsa samtidigt som kortvarig fysisk aktivitet i klassrummet i samband med undervisning var lite mindre förekommande. Nedan är en kort redovisning av de förekommande aktiviteterna per stadium.

I årskurs 1–3 har 32 av 39 respondenter svarat de har aktiviteter som ska bidra till ökad fysisk aktivitet på raster. Andra vanliga inslag som 22–24 respondenter uppgav var att fysisk aktivitet integreras som en del av annan undervisning än idrott och hälsa, aktiviteter som främjar rörelse på fritidshem och kortvarig fysisk aktivitet i klassrummet i samband med undervisning. 17 respondenter uppgav att fysisk aktivitet är specifikt inlagt i schemat utanför ämnet idrott och hälsa och 10 respondenter uppgav att de har aktiviteter som ska bidra till att eleverna rör på sig på sin väg till eller från skolan.

I årskurs 4–6 har 33 av 42 respondenter svarat de har aktiviteter som ska bidra till ökad fysisk aktivitet på raster. Andra vanliga inslag som 23–26 respondenter uppgav var att fysisk aktivitet integreras som en del av annan undervisning än idrott och hälsa, och kortvarig fysisk aktivitet i klassrummet i samband med undervisning. Även aktiviteter som främjar rörelse på fritidshem är ganska vanligt förekommande och uppgavs av 20 respondenter. Dessutom uppgav 17 respondenter att fysisk aktivitet är specifikt inlagt i schemat utanför ämnet idrott och hälsa och 10 svarade att de har aktiviteter som ska bidra till att eleverna rör på sig på sin väg till eller från skolan.

I årskurs 7–9 har 22 av 37 respondenter svarat att de har aktiviteter som ska bidra till ökad fysisk aktivitet på raster. Andra vanliga inslag som 19 respondenter uppgav var att fysisk aktivitet integreras som en del av annan undervisning än idrott och hälsa och att fysisk aktivitet är specifikt inlagt i schemat utanför ämnet idrott och hälsa. Kortvarig fysisk aktivitet i klassrummet i samband med undervisning uppgavs förekomma i riktlinjerna av 17 respondenter. Dessutom uppgav 8 respondenter att de har aktiviteter som ska bidra till att eleverna rör sig på sin väg till eller från skolan.

Aktiviteter i mål och riktlinjer för grundsärskolan

I grundsärskolan var det vanligast i alla årskurser att fysisk aktivitet integreras som en del av annan undervisning än idrott och hälsa. Näst vanligast är aktiviteter som ska bidra till ökad fysisk aktivitet på raster. Även kortvarig fysisk aktivitet i klassrummet i samband med undervisning var vanligt bland de svarande, liksom aktiviteter som främjar rörelse på fritidshem. Nedan är en kort redovisning av de förekommande aktiviteterna per stadium.

I årskurs 1–3 har 9 av 12 respondenter uppgett att fysisk aktivitet integreras som en del av annan undervisning än idrott och hälsa och 8 respondenter svarade att de har aktiviteter som ska bidra till ökad fysisk aktivitet på raster och som främjar rörelse på fritidshem. 7 respondenter uppgav att det ingår kortvarig fysisk aktivitet i klassrummet i samband med undervisning och 4 respondenter vardera att de har aktiviteter som ska bidra till att eleverna rör sig på sin väg till eller från skolan och att fysisk aktivitet är specifikt inlagt i schemat utanför ämnet idrott och hälsa.

I årskurs 4–6 har 9 av 12 respondenter uppgett att fysisk aktivitet integreras som en del av annan undervisning än idrott och hälsa och 8 respondenter vardera svarade att de har aktiviteter som ska bidra till ökad fysisk aktivitet på raster, aktiviteter som främjar rörelse på fritidshem respektive att det ingår kortvarig fysisk aktivitet i klassrummet i samband med undervisning. 4 respondenter svarade att de har aktiviteter som ska bidra till att eleverna rör sig på sin väg till eller från skolan och 3 uppgav att fysisk aktivitet är specifikt inlagt i schemat utanför ämnet idrott och hälsa.

I årskurs 7–9 har 8 av 12 respondenter uppgett att fysisk aktivitet integreras som en del av annan undervisning än idrott och hälsa. 7 respondenter vardera svarade att de har aktiviteter som ska bidra till ökad fysisk aktivitet på raster och att det ingår kortvarig fysisk aktivitet i klassrummet i samband med undervisning. 5 respondenter svarade att de har aktiviteter som ska bidra till att eleverna rör sig på sin väg till eller från skolan och 2 uppgav att fysisk aktivitet är specifikt inlagt i schemat utanför ämnet idrott och hälsa.

Aktiviteter i mål och riktlinjer för fritidshem

För fritidshem har 18 av 24 respondenter svarat att de har aktiviteter som ska bidra till ökad fysisk aktivitet på raster. 16 respondenter uppgav att fysisk aktivitet integreras som en del av annan undervisning och 12 respondenter att kortvarig fysisk aktivitet i klassrummet i samband med undervisning ingår i riktlinjerna.

8 respondenter uppgav att de har aktiviteter som ska bidra till att eleverna rör på sig på sin väg till eller från skolan.

Sammanställning av öppna svar när det gäller aktiviteter i mål och riktlinjer inom olika verksamheter

Det vanligaste svaret när andra förekommande aktiviteter efterfrågas är att huvudmannen inte styr hur daglig rörelse ska ske. Ofta förefaller huvudmannen ha en övergripande bestämmelse eller insats, till exempel att alla skolenheter ska ha en skolidrottsförening eller motsvarande, uteklassrum, utbildning om utepedagogik eller aktiva klassrum med brainbreaks, medan det sedan är upp till rektorerna eller lärarna hur aktiviteter genomförs.

Inskickade dokument med mål och riktlinjer

Sex huvudmän har skickat in dokument som på olika sätt beskriver mål eller riktlinjer för fysisk aktivitet i huvudmannens skolor. Dessa dokument kan ge en lite djupare inblick i hur några huvudmän arbetar med daglig fysisk aktivitet i skolan, och redovisas kortfattat nedan.

Den första kommunen har skickat in en kort redovisning över hur de arbetar:

- Alla låg- och mellanstadieskolor ska ha en rastaktivitet varje dag.
- En ”bank” är skapad där skolorna lägger in tips, idéer och exempel på rörelsestimulerande aktiviteter.
- Elevens val på lågstadiet används till rörelse där eleverna får välja bland ett antal aktiviteter.
- På högstadiet finns riktade insatser i form av pulshöjande aktiviteter och kontrakt med föräldrar
- Gemensamma aktiviteter som ska vara inspirerande
- Ett pågående hälsoprojekt finns på en skola i samverkan med en högskola.
- Utveckling av skolgårdarna för att stimulera till mera daglig rörelse

En annan kommun har skickat in ett dokument som utgör en instruktion till skolenheterna inför höstterminen 2017 då ett forskningsprojekt med en pulsträningssintervention skulle påbörjas. Målen med projektet var att alla elever ska nå kunskapskraven i alla ämnen, att elevernas förutsättningar att lyckas med det sociala samspelet förbättras och att alla elever känner rörelseglädje och välbefinnande av pulsaktiviteten.

Projektet innebar att alla mellanstadieelever skulle ha fysisk aktivitet varje dag. Förutom två idrottslektioner som följde det centrala innehåller och där eleverna bedömdes efter kunskapskraven skulle eleverna ha tre stycken 30-minuterspass med minst 20 minuters pulshöjande aktivitet. Dessa pass skulle benämnas i schemat som idrott och hälsa där målet var pulshöjande aktivitet men ingen bedömning gjordes. En målsättning var att pulspassen schemalades på morgonen och efter pulspasset lades kognitivt mer krävande ämnen som matematik, svenska och engelska. Idrottslärare, elevhälsan, klasslärare, förskollärare, fritidspedagoger och elever skulle vara delaktiga i planering och genomförande av pulspassen.

En tredje kommun har skickat in ett dokument om det hälsofrämjande arbetet för barn och unga i förskola och skola. I dokumentet beskrivs olika sätt som kommunen arbetar för att möjliggöra ökad fysisk aktivitet för barn och unga. Exempelvis arbetar kommunen för ”trygga skolvägar” för att möjliggöra och uppmuntra elever att gå eller cykla till skolan, med ”uteklassrum” och med utbildning om hälsa för lärare, föräldrar och elever.

En storstadskommun har skickat in en utvecklingsplan för ett rörelseprojekt från april 2018. Planen beskriver idén bakom projektet, dess mål, genomförande och hur det ska utvärderas. Projektet riktar sig till samtliga elever mellan 6 och 16 år och projektets viktigaste verktyg är ett nätverk med syftet att ta fram och dela goda exempel på fysisk aktivitet i skolor. Huvudmannen menar att utvecklingen på detta sätt kommer inifrån skolorna. Huvudmannen administrerar och delar dessa exempel via olika kanaler som Facebook, mail, webbsidor och länkar, och vill därmed stödja och inspirera skolorna utan att styra. En gång per år ska projektet utvärderas.

En enskild huvudman har skickat in ett schema för verksamhetsinriktningen för sina grundskolor. De redovisar olika aktiviteter under elva teman och anger nivåer från ett till fem. Av dessa elva teman utgör hälsa och idrott ett. Huvudmannen beskriver aktiviteter inom hälsa och idrott på samtliga fem nivåerna. Följande aktiviteter redovisas:

- Nivå 1 Lärare/pedagog/fritidsledare leder dagligen aktiviteter som syftar till rörelse och hälsa för skolans alla elever.
- Nivå 2 Samarbete med lokala idrottsföreningar för att kunna erbjuda eleverna ett ”smörgåsbord” av idrotter att testa och lära.
- Nivå 3 Skolan har en aktiv idrottsförening som har minst tre egna skollag.
- Nivå 4 Årligen genomförs ett temablock där hälsa, kost och idrott kopplas samman med andra ämnen.
- Nivå 5 Skolgemensamma idrottssatsningar som hela skolan är engagerad i genomförs under läsåret, exempelvis Skolklassikern.

En annan enskild huvudman har skickat in en handlingsplan för fysisk aktivitet. Följande aktiviteter beskrivs:

- Varje klass ska ha minst två tillfällen i veckan med fysisk aktivitet, förutom ämnet idrott och hälsa
- Mentor ansvarar för att den fysiska aktiviteten genomförs
- Alla elever ska delta
- Det ska vara en del i det dagliga arbetet
- Arbetet ska utvärderas i elevperspektiv av arbetslaget varje termin
- Föräldrar ska informeras om handlingsplanen
- I veckobrevet kan fysisk aktivitet finnas med

Som exempel på fysisk aktivitet nämner huvudmannen promenader av olika slag, exempelvis glospromenader eller tipsrundor. Överlag menar de att fysisk aktivitet

ska ske utomhus och att den ska integreras i teman/ämnen. Vidare föreslås att olika lekar, dans, äventyrsbana, hopprep, skidåkning och skridskoåkning ska ingå i det som kan utgöra den dagliga fysiska aktiviteten. Det betonas även att eleverna själva ska involveras i planeringen och själva leda en del av denna verksamhet.

Huvudmännens uppföljning av daglig fysisk aktivitet

Av de svarande respondenterna har 96 stycken, 38 procent, gjort någon typ av uppföljning kring hur deras verksamheter arbetar med daglig fysisk aktivitet.

75 av dessa respondenter har gjort en uppföljning under det senaste året, 14 respondenter gjorde det för 1–3 läsår sedan och 6 svarade att det var mer än tre läsår sedan de följde upp sina skolenheters arbete med detta.

De vanligaste tillvägagångssätten var att huvudmannen tog del av skolenheternas egna uppföljningar och utvärderingar, 45 svarade att de hade gjort det för alla sina skolenheter och ytterligare 24 att de hade gjort det för några skolenheter, eller att de samtalade med rektorerna för alla skolenheter alternativt några skolenheter, 52 respektive 14 respondenter svarade att de gjort det som uppföljning. Andra tillvägagångssätt som uppgavs var genom enkäter, antingen riktade till lärare och rektorer eller riktade till elever, 10 respondenter vardera svarade att de har använt dessa tillvägagångssätt.

Kommentarer till frågan om huvudmannen följt upp hur skolenheterna arbetar med daglig fysisk aktivitet

Totalt 68 respondenter lämnade kommentarer till frågan om uppföljningen. Många huvudmän får in information om hur skolorna arbetar via det systematiska kvalitetsarbetet och en del kommunala huvudmän har regelbunden redovisning för kommunens skolnämnd eller motsvarande. En del respondenter uppger att de bara har kännedom om vissa skolenheters arbete, till exempel genom stickprov, speciella projekt eller satsningar. Några huvudmän svarar att de har koll på hur skolenheterna arbetar med frågan eftersom de är en liten kommun med få skolor. Ytterligare ett förekommande svar från flera respondenter är att det kommer att göras uppföljning i någon form framöver.

Dokument innehållande sammanställningar av eventuell uppföljning

Tre huvudmän skickade in dokument som utgör olika sorters uppföljningar av hur huvudmännens skolor jobbar med daglig fysisk aktivitet.

En kommun har i en enkät bett sina skolenheter att kortfattat beskriva planerade aktiviteter som stödjer läroplanens mål om fysisk aktivitet varje dag. Bland svaren finns skolor som organiserar lärar- eller elevledda rastaktiviteter, har extra undervisning i idrott- och hälsa, pulsträning eller pauser med fysisk aktivitet under lektionerna.

En annan kommun har skickat in en sammanställning över aktiviteter som har genomförts under läsåret 2017/18. Exempel på aktiviteter som förekommit på en eller flera skolenheter var schemalagd fysisk aktivitet i form av pulsträning, cyklande och vandrande skolbussar samt fortbildningsinsatser.

En storstadskommun har bifogat en sammanställning av en enkät som utgör en nollmätning för ett rörelseprojekt. Skolenheterna fick frågor om hur vanligt förekommande det är med ”brainbreaks”, lektioner med inslag av lärande under fysisk aktivitet, raster med schemalagd fysisk aktivitet eller planerad fysisk aktivitet under fritidshemstid. Enkäten innehöll också frågor om hur många och hur långa idrottslektioner eleverna har samt efterfrågade uppskattningar av hur mycket ansträngande respektive lätt fysisk aktivitet eleverna får per dag. Enkäten visade bland annat att det var vanligare med fysisk aktivitet i de lägre årskurserna.

Ytterligare kommentarer kring arbetet med daglig fysisk aktivitet, utöver ämnet idrott och hälsa

Totalt 29 respondenter lämnade kommentarer i ett öppet kommentarsfält i slutet på enkäten. Övergripande är det vanligt att huvudmannen här åter poängterar att det är upp till varje skolenhet/ rektor hur eleverna erbjuds daglig fysisk aktivitet eller att huvudmannen skriver om att det förekommer projekt på någon eller några av deras skolenheter.

Nedan redovisas några kommentarer som återger olika aspekter av arbetet med ökad fysisk aktivitet.

- *Vi har haft detta nämndsmål under flera år och ser att tendensen är att det är svårare att motivera de äldre eleverna till daglig rörelse än de yngre. Vi har ännu inte sett några förändringar i måluppfyllelse eller mående som vi kan härleda till detta mål.*
- *Vårt arbete ska ha sin utgångspunkt i evidens och vara likvärdigt. Varje rektor ska utifrån sina analyser prioritera insatser på respektive enhet. [...] Vår elevhälsa arbetar förebyggande och främjande gällande barn och elevers hälsovanor för att minska tex barnfetma De arbetar i samverkan med andra aktörer (regionen, BVC, fysioterapeut mm).*
- *Det finns stort behov av att kunna samverka med föreningslivet för att nå ökad aktivitetsnivå, men även föreningar har begränsade möjligheter till aktiviteter idag då det ofta saknas ledare. Inom skolan har vi lärarbrist vilket försvårar att någon från skolans sida ska ha tid och ork att driva arbetet med fysisk aktivitet.*
- *Vissa skolor i kommunen arbetar mer aktivt med pulshöjande/fysisk aktivitet. Den återkoppling som skett från dessa skolor är att eleverna upplevt engagemang, mer ork, lättare vid inläringstillfällen.*
- *Det bidragssystem som finns idag där medel ska sökas årligen riskerar att satsningar blir kortsiktiga. Medel borde säkerställas på en femårsperiod med utvärderingspunkter efter vägen för att öka utveckling och hållbarhet i arbetet.*

Redovisning av svar från Sameskolstyrelsen

På en av skolenheterna har de daglig morgongymnastik vilket har gett goda resultat hos eleverna. De har lättare att koncentrera sig under dagen. På en del av skolenheterna arbetar de med rörlig matematik. De har inte följt upp hur

skolenheterna arbetar med daglig fysisk aktivitet, men skolenheterna rapporterar in samtliga aktiviteter och resultat två gånger om året till huvudmannen i en större rapportering.

Redovisning av svar från Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM)

SPSM har inte tagit fram några mål eller riktlinjer, men stödjer ett lokalt projekt på området. De har ännu inte gjort någon uppföljning kring hur skolenheterna arbetar med daglig fysisk aktivitet.

Bilaga

Förekomst av olika verksamheter hos de skolhuvudmän som besvarat enkäten, per huvudmannatyp (exklusive SPSM och Sameskolstyrelsen)

	Enskilda huvudmän		Kommunala huvudmän		Totalt	
	Antal	Procent av svaren från enskilda huvudmän (av 18 st)	Antal	Procent av svaren från kommunala huvudmän (av 226 st)	Antal	Procent av svaren (av 244 st)
Förskoleklass	12	67	226	100	238	98
Grundskola åk 1–3	14	78	226	100	240	98
Grundskola åk 4–6	17	94	226	100	243	100
Grundskola åk 7–9	18	100	226	100	244	100
Grundsärskola åk 1–3	4	22	180	80	184	75
Grundsärskola åk 4–6	4	22	185	82	189	78
Grundsärskola åk 7–9	3	17	190	84	193	79
Grundsärskola totalt	4	22	198	88	202	83
Fritidshem	14	78	226	100	240	98

Förekomst av olika verksamheter för respondenterna som besvarat enkäten, per respondent (exklusive SPSM och Sameskolstyrelsen)

	Antal	Procent av svaren (av 253 st)
Förskoleklass	247	98
Grundskola åk 1–3	249	98
Grundskola åk 4–6	252	100
Grundskola åk 7–9	253	100
Grundsärskola åk 1–3	192	76
Grundsärskola åk 4–6	197	78
Grundsärskola åk 7–9	201	79
Grundsärskola totalt	210	83
Fritidshem	249	98